

25 juli 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. N.A. Viellevoeye-Geers,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de congregatie der Missie (Lazaristen).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 19 september 2012.

Op 6 december 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van de heer [naam] cm, destijds provinciale overste van de congregatie der Missie (Lazaristen).

Op 1 maart 2013 heeft de Klachtencommissie advies uitgebracht inzake de klacht van klager tegen aangeklaagde en heeft de Klachtencommissie de provinciale overste geadviseerd de klacht ten aanzien van aangeklaagde niet gegrond te verklaren.

Bij beslissing van 12 mei 2014 is door de bijzondere kamer van de Klachtencommissie het verzoek tot herziening gegrond verklaard en is bepaald dat de zaak opnieuw wordt behandeld.

Op 26 juni 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit proces-verbaal te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. N.A. Viellevoeye-Geers.

Namens de congregatie is verschenen de heer [naam], voormalig provinciale overste van de congregatie der Missie (Lazaristen).

2. De klacht

2.1. In september 1963 ging klager als 11 jarige jongen naar het voorbereidende jaar van het klein seminarie der Lazaristen te [plaats] bij [plaats]. Aangeklaagde was als conrector verbonden aan het klein seminarie.

Toen klager per bus aankwam, stond aangeklaagde hem en de overige kinderen op te wachten. Omdat klager zich had verwond, kreeg hij extra aandacht van aangeklaagde. Aangeklaagde verzorgde de wond en ontfermde zich over klager. Zo werd een band opgebouwd.

Klager kwam vanwege dat wondje de eerste week regelmatig, elke dag denkt hij, op de werkkamer van aangeklaagde. Enkele weken later op min of meer vaste dagen. In het begin werd er voorgelezen en raakte aangeklaagde klager niet aan. Na een paar keer, misschien de tweede keer dat klager daar was, werd klager aangeraakt en licht vastgepakt aan zijn linkerbovenarm.

Na een paar keer of misschien al na één bezoek legde aangeklaagde zijn hand op de rechterheup van klager en op het bureau, om hem heen als een soort greep. Dat mondde uit in, in eerste instantie, strelen over de armen van klager, daarna over zijn rug. Allemaal nog over zijn kleding heen. Aangeklaagde raakte daarbij soms ook de billen van klager aan.

Aangeklaagde raakte met zijn rechterhand de binnenkant van de blote benen van klager aan en ging zo via de pijp van zijn korte broek langs de binnenkant van zijn linkerbeen naar boven tot in zijn broek.

Eerst aaide aangeklaagde klager over zijn linkerbil, ging toen via de onderkant zijn onderbroek binnen om zijn blote billen te aaien waarbij hij de bilnaad van klager opzocht en zo tussen zijn benen aan zijn testikels en penis voelde en betastte.

Aangeklaagde zocht de anus van klager en betastte die. Hij masseerde klager en drong naar binnen met een vinger.

Later toen het wat kouder werd en klager een lange broek droeg moest klager die laten zakken, trui uitdoen, de knoopjes van zijn bloes losmaken en zijn hemd uit zijn onderbroek doen en die laten zakken. Aangeklaagde zei op zachte toon wat klager moest doen en klager deed het in de opgedragen volgorde of aangeklaagde hielp hem daarbij.

Aangeklaagde betastte de rug en buik van klager onder zijn hemd. Hij betastte ook zijn oksels, navel, penis en testikels.

Aangeklaagde wilde ook dat klager hem aanraakte. Klager moest zijn rechterhand op zijn rechterdij leggen. Aangeklaagde had zijn broek losgemaakt. Van te voren al want klager kan zich niet herinneren dat hij ooit de knopen van de gulp of broekriem openmaakte. Klager stond naast aangeklaagde met zijn broek en onderbroek omlaag en zijn bloes los. Aangeklaagde leidde de hand van klager naar zijn geslachtsdeel dat klager aan moest raken. Aangeklaagde nam de hand van klager en "samen" pakten ze het geslachtsdeel van aangeklaagde vast. Dat was groot en hard. Aangeklaagde bewoog zijn hand op en neer en hij kwam klaar. Klager wist echter niet wat dat was en herinnert zich dat het warm en nat was en dat hij het vies vond. Het stonk een beetje. Klager denkt dat het oktober 1963 was toen dit voor het eerste gebeurde. Daarna moest hij aangeklaagde elke keer op deze manier bevredigen. Eerst met zijn hulp, daarna zonder. Met twee handen. Met de ene hand de top van zijn penis en met de andere de schacht. Aangeklaagde leidde de handen van klager ook naar zijn testikels. Telkens als klager aangeklaagde bevredigde betastte aangeklaagde klager overal en drong met de vingers van zijn rechterhand in de anus van klager.

- 2.2. Klager heeft last van concentratiestoornissen. In klagers omgeving vroeg men zich vaak af waarom er nooit iets concreet uit zijn handen kwam en het altijd bij plannen bleef. Klager meent dat dit komt door het misbruik. Hij is ervan overtuigd dat zijn leven veel stabiel zou zijn geweest als hem dat niet was overkomen. Klager heeft moeite met het aangaan en onderhouden van bestendige en intieme relaties.

Klager heeft het misbruik lange tijd verstopt. In 1988 heeft hij op een reünie een oud klasgenoot summier over het misbruik verteld. Nog altijd is klager terughoudend om over het misbruik te vertellen. Zijn familie is er niet van op de hoogte.

Klagers leven en relaties zijn voor een groot deel bepaald door de gebeurtenissen in 1963 en 1964. Klager heeft last van schuldgevoelens omdat er geen sprake was van geweld. Verstandelijk weet hij dat kinderen nooit schuld hebben aan seksueel misbruik.

Sinds september 2010 heeft het verleden weer een grote greep op klagers leven. Hij zit thuis met een burn-out. Klager is nooit in therapie geweest.

- 2.3. Klager heeft de klacht ingediend om openheid van zaken te geven. Voorts wenst hij genoegdoening. Hij wenst de dialoog aan te gaan met de congregatie. Hij hoopt hierbij excuses te krijgen en er mede voor te zorgen dat de misbruikpraktijken definitief tot het verleden gaan behoren. Voorts wenst klager vervolgens aanspraak te maken op financiële compensatie.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

[Naam] heeft namens de congregatie der Missie (Lazaristen) de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

In het archief zijn geen aanwijzingen gevonden die op seksueel misbruik duiden dan wel op andere misdragingen van deze confrater.

De congregatie vindt het verhaal van klager over aangeklaagde uitermate triest.

Ervan uitgaande dat de gedragingen, die klager in zijn klaagschrift beschrijft hebben plaatsgevonden, dan is de grote vraag daarbij wat aangeklaagde daarmee heeft voor gehad. De congregatie kan het hem helaas niet meer vragen nu hij is overleden.

De congregatie is ervan overtuigd dat indien in alle redelijkheid aangenomen moet worden dat hier sprake is geweest van seksueel misbruik, dan acht de congregatie dit zeer verwerpelijk. Er zijn geen woorden voor dat aangeklaagde misbruik heeft gemaakt van zijn positie jegens klager. Het is in strijd met alles waar de congregatie voor staat. De congregatie biedt dan ook oprechte verontschuldigen aan.

Uit het klaagschrift leidt de congregatie af, dat de handelingen die aangeklaagde bij klager heeft verricht, door klager als zeer onaangenaam en vreemd werden ervaren en dat deze beleving van klager bij deze handelingen zijn doorwerking heeft gehad in zijn persoonlijke ontwikkeling en beleving op het gebied van seksualiteit en intimiteit.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 4.3. Er zijn ongeveer vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.
Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager seksueel is misbruikt door aangeklaagde, zoals door klager in het klaagschrift en tijdens de zitting van de Klachtencommissie is beschreven.
De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal in zijn klaagschrift heeft beschreven en ter zitting heeft verteld.
Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van de zaak met zaaknummer 2014-W1139 (1) waarin eveneens over seksueel misbruik door aangeklaagde wordt geklaagd.
Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.
- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.
- 4.6. Over een eventuele financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie. De Klac wijst er voor de goede orde op, dat blijkens de brief van de congregatie van 1 mei 2014, die zich bij de stukken bevindt, door de congregatie naar aanleiding van een mediationtraject in juli 2013 reeds een bedrag van € 35.000,- aan compensatie is betaald.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de (waarnemend) provinciale overste van de congregatie der Missie (Lazaristen) de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 25 juli 2014 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem en mevrouw drs. L. Erfstemeyer, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.